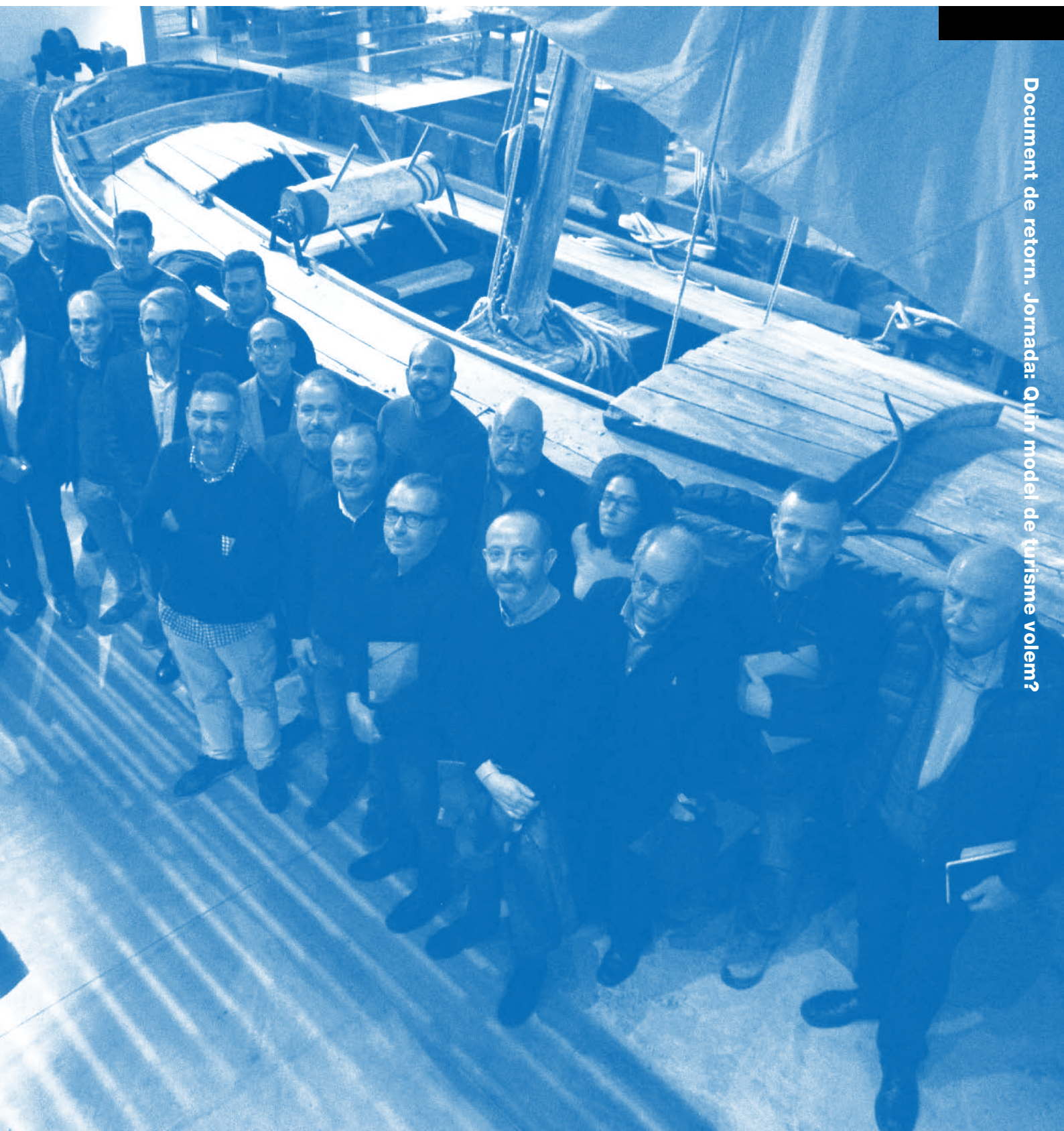

**Taula de Cogestió
Marítima del
Litoral del Baix Empordà**

Document de retorn. Jornada: Quin model de turisme volem?

2023

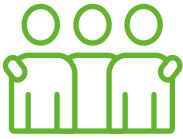

26 d'abril 2023

Quin model de turisme volem?": Turisme i conservació dels valors naturals i culturals del Litoral del Baix Empordà

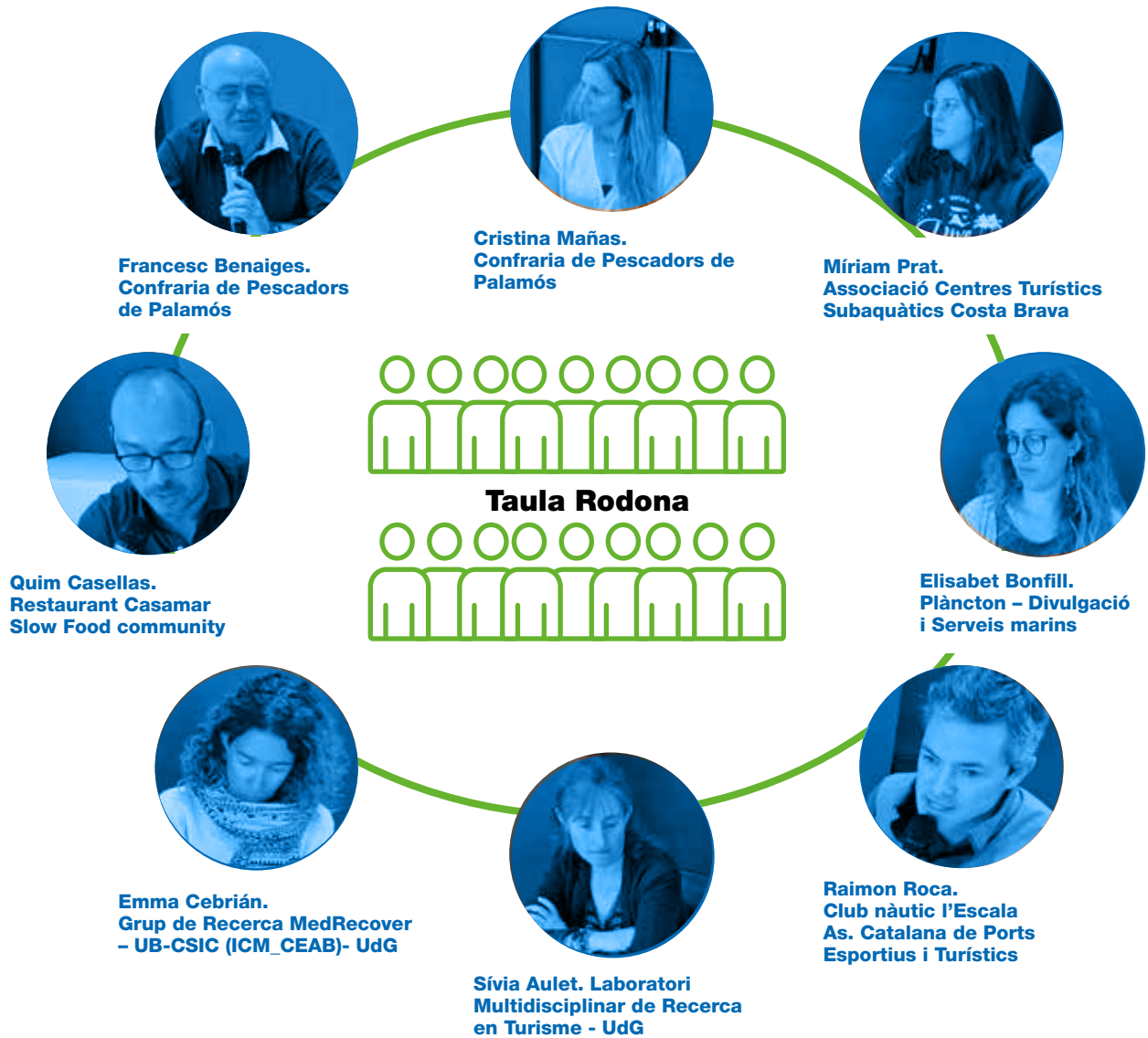
Palamós, Sala Polivalent de les Galeries Carme (Departament de Joventut)

Assisteixen 48 persones en total.

Antoni Bachiller - Palamós
Ainhoa Pastor – Turismon Travel
Alvise Ca'Zorzi – BlueSeeds
Arcadi Moradell – Grup de Treball de Comunicació – TACOMBE
Carme Rodríguez – DACC – Generalitat de Catalunya
David Sánchez – Cambra de Comerç de Palamós.
Diana Lledó – Tècnica Medi Ambient – Ajuntament de Palafrugell
Gemma Elías – Ajuntament de Palamós.
Gemma Font – Amics de les Illes Formigues.
Gerard Palou – Poseidon Diving
Jaume Mató – Estudiant UdG – Geografia
Joan_Luís Alegret – Càtedra d'Estudis Marítims – Universitat de Girona.
Josep Mª Dacosta – SSTT Girona – Pesca - Generalitat de Catalunya
Josep Mª Sánchez – Club Nàutic Tamariu
Josep Santamaria – Moll House
Laila Tovali - Turismon
Marc Moner – Club Nàutic Llafranc – Palafrugell
Maria Llopis – Estudiant UdG
Marta Moreno – Turisme Palafrugell
Melissa Arsic – Poseidon
Mireia Esteve – Galp Costa Brava
Noemí Pineda – SSTT Girona – Biodiversitat – Generalitat de Catalunya
Núria Botellé – Àrea turisme Palamós – Regidoria.
Olga Recuero – Club de vela Calella
Paula López Sendino – ICM – CSIC Observadors del Mar
Pedro Terol – Federació Catalana de Pesca Esportiva i Càsting
Pilar Vendrell – Departament d'Acció Climàtica – Generalitat de Catalunya
Raimon Trujillo – Ajuntament de Palamós.
Sílvia Beleña – Institut de Promoció Econòmica de Palafrugell
Silvia Romero – Ajuntament de Palamós.
Sofia Paricio – Diputació de Barcelona.
Teresa Marquès – Associació de Centres Turístics Subaquàtics de la Costa Brava
Toni Albert – As.Entitats Concessionàries de Serveis i Escoles Nàutiques Catalanes.
Toni Campos – Dive Center Palams.

Participen com a ponents i representants institucionals a la jornada:

Per part de l'organització, participen: Miquel Martí, Secretari de la Taula i Xavier Carbonell i Mar Fàbregas, assistència tècnica a la Secretaria de la Taula.

Ordre del dia

1. Benvinguda
2. Ponències inicials
3. Breus presentacions, des de diverses mirades sobre **què oferim i què demanem al sector turístic? I obre què ofereix i què demana el sector turístic?**
4. Pausa Cafè
5. Dinàmica participativa per establir un full de ruta sobre: **“Com podem treballar plegats per aconseguir els objectius de la Taula?”**
6. Conclusions i cloenda

Resten a **disposició de la Secretaria la gravació de les ponències inicials i de les presentacions breus.**

A continuació, resumim els resultats generats durant la dinàmica participativa on primer per grups i després en presentació i debat plenari es van identificar accions que es poden impulsar des del sector turístic i des de la Taula per aconseguir plegats, a curt termini, els objectius de la Taula.

Accions a impulsar

GRUP 1

1. Sol·licitar l'adhesió a la Carta Europea de Turisme Sostenible (CETS) del Parc Natural del Montgrí, Illes Medes i Baix Ter.

Valorar sol·licitar l'adhesió a la CETS en aliança amb el PN de Montgrí i Illes Medes i la Federació EUROPARC. CETS es una acreditació d'àmbit europeu que certifica i garanteix un ús turístic del territori compatible amb la conservació, minimitzant els impactes negatius i contribuint al desenvolupament econòmic local. Es proposa constituir dins de la CETS un Grup de Treball del Litoral que abasti l'àmbit de l'Espai Xarxa Natura 2000 (Litoral del Baix Empordà). L'objectiu d'aquesta acció seria aconseguir formació per ser ambaixadors del territori implicant als gremis d'empresaris del sector turisme.

2. Compartir les bases de dades dels membres de la Taula de Cogestió Marítima del Litoral del Baix Empordà (TACOMBE) per facilitar la cooperació entre els seus membres.

Es proposa posar a disposició de forma interna un excel·lent de les entitats i persones membres de la Taula

amb el nom complet, càrrec i adreça electrònica per facilitar l'establiment de sinergies entre els membres i la possibilitat d'emprendre accions comunes. Per fer-ho caldria demanar explícitament l'autorització a tothom en relació la protecció de dades.

3. Incorporar a la Taula els caps dels punts d'informació turística i tècnics i tècniques de promoció turística dels Ajuntaments de l'àmbit de la Taula.

L'objectiu seria que a mitjà termini aquestes persones del Palamós, Begur, Palafrugell i Mont-Ras puguin actuar de dispersors del flux turístic al territori.

4. Generar productes combinats amb les empreses que ofereixen activitats turístiques dins l'àmbit.

Es tractaria per exemple de generar productes com l'"escape room" descrit per Elisabet Bonfill a la seva presentació. Es podria desenvolupar en aliança amb les empreses que fan activitats turístiques.

5. Donar visibilitat a tot el que es vagi fent des de la Taula de Cogestió.

Invertir a fer difusió dels productes i reflexions elaborats en el sí de la Taula.

GRUP 2

1. El sector turístic ha d'assumir la responsabilitat que té en la divulgació dels valors del patrimoni natural.

El patrimoni natural de l'àmbit s'ha de donar a conèixer, començant per exemple donant informació quan es lloga un apartament, als ports d'on surten les embarcacions, locals i restaurants. Es tractaria d'oferir una informació bàsica a través d'un fulletó o producte semblant. Per implementar aquest tipus d'accions poden col·laborar les administracions, el sector de l'economia blava i l'àmbit científic. Es reconeix que també cal invertir recursos per millorar aquest coneixement sobre el nostre medi natural marí i això també es pot aconseguir impulsant la cooperació entre l'àmbit científic i la resta de sectors.

2. Equilibrar l'oferta de totes les activitats turístiques que afecten al patrimoni natural i cultural.

Regular les activitats que tinguin més impacte. Limitar-les, si convé amb

l'objectiu de "desintensificar" i minvar la pressió sobre el recurs patrimonial que precisament és la base del reclam i és el que aporta valor a l'àmbit. El repte en aquest punt es el COM arribem de forma consensuada a aquest punt d'equilibri.

3. Fomentar més espais de diàleg per trobar punts en comú que ens permetin avançar cap un model més sostenible.

Cal enfortir els espais per cercar l'entesa entre els diferents sectors que integren la Taula. Cal mirar de compartir tota la informació relativa als impactes de l'activitat turística i mirar d'integrar la petjada de carboni que comporta actualment.

4. Delimitar el nombre d'embarcacions tenint en compte les seves dimensions i el seu ús.

Cal matisar però que delimitar el cens s'ha de fer tenint en compte que no totes les embarcacions tenen el mateix impacte; depèn de la tipologia. Tampoc es el mateix l'experiència de la persona que fa 20 anys que navega o la que lloga per primera vegada i sense formació una barca.

GRUP 3

1. Convertir el turista en una part activa de la conservació

Es tractaria d'incorporar aquest concepte als diferents productes turístics vinculats a les diferents activitats. Per exemple quan es va amb el caiac es dona una bosseta que permet anar recollint la brossa que es pugui trobar pel camí mentre es navega. És un exemple que es podria traslladar a altres activitats. Per implementar-ho caldria establir aliances entre l'agent privat que organitza l'activitat, els responsables de les administracions territorials i els habitants locals.

2. Dissenyar un pla d'usos mancomunat de l'espai

Es proposa impulsar un pla d'usos de l'àmbit de la Taula, tenint en compte els valors naturals i les diferents activitats que s'hi desenvolupen. Caldria fer-ho col.laborativament entre els quatre ajuntaments, la Generalitat, l'àmbit científic i els promotors privats de les diverses activitats turístiques i altres sectors econòmics implicats (com ara els pescadors).

3. Incorporar als centres educatius projectes transversals sobre cultura marítima local, des del punt de vista turístic i sobre els valors naturals i culturals.

L'objectiu seria anar formant a les noves generacions en l'estima del

que els es propi, perquè creant el seu vincle identitari ho puguin transmetre i se'n sentin orgullosos. Aquesta acció implicaria els centres educatius locals i al Departament d'Educació.

4. Coordinar la TACOMBE amb altres taules sectorials ja existents i dotar-la dels recursos econòmics per poder executar les propostes que sorgeixen.

Es tractaria de mirar de concretar tot allò que es parla en accions operatives i realitats, sovint reivindicades a través de diversos espais de governança on es retroben periòdicament alguns membres de la Taula. Això implica a totes les administracions en els seus deferents nivells, a les entitats i als sector empresarial.

5. Fomentar el turisme accessible

Es recorda que hi ha molta gent que per problemes d'accessibilitat i barreres arquitectòniques no pot fer turisme ni gaudir com la resta de visitats d'una visita plaent en aquest entorn privilegiat. És un aspecte sovint oblidat sobre el que caldria incidir més per fer una oferta més inclusiva a persones amb diversitat funcional. És un perfil de turista sovint molt respectuós, que en general van acompanyats. La tecnologia actual permetria avançar molt en aquest segment per animar-los a visitar-nos. Es recorda que el GALP ha atorgat recentment un ajut a un centre nàutic per tal de que adquireixi una embarcació per la vela accessible a persones amb diversitat funcional.

GRUP 4

1. Sortides mensuals per gaudir i recollir brossa i identificar restes d'altres activitats al fons marí.

Es vincularia a les activitats d'*snorkel* i submarinisme i combinaria elements de descoberta dels valors naturals i de contribució al manteniment d'un medi marí de qualitat. Caldria establir una aliança entre els centres d'immersió, els ports esportius, els concessionaris de boies, el lloguer d'embarcacions, l'Agència Catalana de Residus, agències de viatge, allotjaments i oficines de turisme.

2. Promoure l'ancoratge responsable.

Tot i que ja hi ha diferents iniciatives es podria preparar un díptic plastificat de bones pràctiques de fondeig, algun fulletó-díptic indicant les zones de fondeig recomanades o posar a disposició una APP mòbil on tota aquesta informació fos de fàcil accés. Caldria fer-ne difusió a través de tots els agents del sector turístic, implicant sobretot a ports, a lloguer d'embarcacions i oficines de turisme. També el podrien facilitar els allotjaments turístics. Es proposa integrar tota aquesta informació a les pràctiques de les escoles de nàutica, per explicar com tirar i llevar l'àncora adequadament.

3. Contribuir a la difusió de les cinc zones del fons marí que són el nostre tresor: fangs, sorres, posidònia, roca i fons detrítics.

L'objectiu és explicar què tenim sota l'aigua al Baix Empordà. Hi ha molts fulletons turístics sobre el què hi ha fora l'aigua als quatre municipis, però el fons marí és encara el gran desconegut pel turisme que ens visita. Aquesta informació hauria de fer-se en diversos idiomes. Per això podrien col·laborar l'àrea de turisme del Baix Empordà, la UdG que està promovent estudis sobre el fons marí, centres de recerca i els allotjaments turístics i la restauració.

4. Impulsar el turisme regeneratiu

Es podria fer una campanya publicitària de sensibilització que servís per explicar i difondre les activitats turístiques regeneratives que ja s'estan fent a la Costa Brava. Es podria compartir un calendari d'activitats anuals i posar-lo a disposició del turisme que ens visita. Actualment aquesta informació no està centralitzada. Es proposa integrar aquestes activitats que ja estan en marxa i difondre-les a través d'una campanya conjunta. S'hi podrien implicar centres d'immersió, entitats que organitzen activitats, oficines de turisme i allotjaments.

GRUP 5

Es planteja una premissa inicial, comuna a les quatre accions proposades i és que totes, mirant de compatibilitzar l'ús i la conservació, han de tenir com objectiu la qualitat.

1. Formació en bones pràctiques als clients de les empreses nàutiques..

Formar en bones pràctiques als clients que s'adrecin als centres d'activitats marítimes. En concret es fa referència al lloguer d'embarcacions a motor amb o sense llicència que està comportant un seguit de riscos i malentesos a tots els usuaris del mar. Aquí podrien teixir aliances l'associació d'empreses de lloguer d'embarcacions i les empreses i escoles que formen en valors naturals de la zona.

2. Exigir titulacions nàutiques als clients o bé llogar amb patró.

S'ha d'evitar que qualsevol persona sense formació pugui dur una embarcació. És un aspecte fonamental per la seguretat en la navegació i per

la conservació de l'entorn. Per fer-ho efectiu, haurien de col·laborar la Generalitat i altres administracions, les associacions d'usuaris del mar i les associacions d'empreses.

3. Incrementar l'educació ambiental sobre el mar.

Es comenten diversos exemples com ara recuperar l'Escola del Mar que hi havia a Calella de Palafrugell i potenciar altres formacions que s'estan fent en el territori (des del Museu de la Pesca de Palamós o des de Mas d'en Pinc de Begur). També es proposa recuperar equipaments on es pugui fer aquesta educació ambiental sobre el mar i la nàutica per tota la Comarca del Baix Empordà. S'hi haurien d'implicar els Ajuntaments, el Consell Comarcal i empreses del sector.

4. Tots els escolars haurien de rebre formació en monitors de vela i "seawatching"

Equivaldria al que es fa en zones de muntanya amb l'esquí. Es tracta d'una formació que serveix d'una banda pel gaudi dels residents però també obre un horitzó i la possibilitat de professionalització futura al voltant dels oficis del mar.

GRUP 6

1. Inventariar i caracteritzar els valors del patrimoni natural i cultural.

Inclouria elements rellevants i potser altres no tan rellevants com a fórmula de treure pressió sobre els elements naturals i culturals més emblemàtics i així poder “redistribuir” la pressió turística que tendeix a concentrar-se en un nombre reduït d’indrets. Per fer-ho podrien col·laborar Ajuntaments, empreses d’activitats, la Generalitat i Ports.

2. Difusió de material divulgatiu i informatiu en suport físic i digital.

Es tracta de material que hauria d’agrupar informació ambiental de

presència d’habitats i espècies, informació relativa a la regulació i als serveis disponibles. Caldria oferir-ho en suport físic i digital i adaptat als diferents tipus d’usuaris (residents, visitant ocasional o recurrent). També aquí s’assenyala com a principals agents als Ajuntaments, a les empreses d’activitats, a la Generalitat i a Ports.

3. Estudiar la implantació d’estímul i incentius per tenir activitat comercial durant tot l’any.

Es confirma que hi ha un fort decaïent entre la intensa oferta d’activitats nàutiques i turístiques al mar per exemple, mentre a terra força serveis estan tancats. S’hauria de treballar millor amb els Ajuntaments, associacions de comerciants i empreses d’activitats sobre com coordinar millor ambdues activitats econòmiques.

Aquest grup afegeix unes darreres observacions:

- Cal **evitar l'elitisme en l'ús de l'espai i accés a les activitats**. S'ha de trobar una fórmula on la cerca del manteniment de la qualitat de l'espai no dugui a l'elitisme que només permet el gaudi de l'entorn a un cert públic de poder adquisitiu elevat.
- No podem oblidar que l'àmbit de la Taula està inclòs en Xarxa Natura 2000 i **com a espai protegit ha de ser lògicament més exigent a nivell normatiu** en comparació a altres trams de la costa i això té implicacions en la gestió.
- Caldria **explorar fórmules de regulació de l'accés al medi marí** com s'ha plantejat en altres espais naturals a terra (posant llançadores, establint capacitats d'acollida, topalls en els serveis que s'ofereixen, etc).

Palamós, 26 d'abril de 2023

CONCLUSIONS

TURISME

- Sol·licitar l'adhesió a la CETS (Carta Europea de Turisme Sostenible) del Parc Natural del Montgrí, Illes Medes i Baix Ter.
- Incorporar a la Taula els caps dels punts d'informació turística i tècnics i tècniques de promoció turística dels Ajuntaments de l'àmbit de la Taula
- Generar productes combinats amb les empreses que ofereixen activitats turístiques dins l'àmbit.
- Equilibrar l'oferta de totes les activitats turístiques que afecten el patrimoni natural i cultural.
- Convertir el turista en una part activa de la conservació
- Fomentar el turisme accessible
- Impulsar el turisme regeneratiu

US PUBLIC/ SOCIAL

- Delimitar el nombre d'embarcacions tenint en compte les seves dimensions i el seu ús.
- Promoure l'ancoratge responsable.

DIFUSIÓ

- Donar visibilitat a tot el que es vagi fent des de la Taula de Cogestió.
- El sector turístic ha d'assumir la responsabilitat que té en la divulgació dels valors del patrimoni natural.
- Contribuir a la difusió de les cinc zones del fons marí que són el nostre tresor: fangs, sorres, posidònia, roca i fons detrítics.
- Difusió de material divulgatiu i informatiu en suport físic i digital.

CONSERVACIÓ I GESTIÓ

- Realitzar un pla d'usos mancomanat de l'espai
- Coordinar la TACOMBE amb altres taules sectorials ja existents i dotarla dels recursos econòmics per poder executar les propostes que sorgeixen.
- Inventariar i caracteritzar els valors del patrimoni natural i cultural.

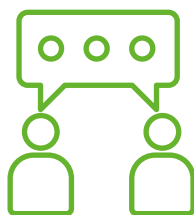
EDUCACIÓ AMBIENTAL

- Incorporar als centres educatius projectes transversals sobre cultura marítima local, des del punt de vista turístic i sobre els valors naturals i culturals.
- Sortides mensuals per gaudir i recollir brossa i identificar restes d' altres activitats al fons marí.
- Incrementar l'educació ambiental sobre el mar: recuperar espais i equipaments
- Formació en monitors de vela i "seawatching" a tots els escolars

ECONOMIA BLAVA

- Formació en bones pràctiques als clients de les empreses nàutiques ...
- Exigir titulacions nàutiques als clients o bé llogar amb patró.
- Estudiar la implantació d'estímuls i incentius per tenir activitat comercial durant tot l'any.

COMUNICACIÓ INTERNA

- Compartir les bases de dades dels membres de la Taula de Cogestió Marítima del Litoral del Baix Empordà (TACOMBE) per facilitar la cooperació entre els seus membres.
- Fomentar més espais de diàleg per trobar punts en comú que ens permetin avançar cap un model més sostenible.

Taula de Cogestió
Marítima del
Litoral del Baix Empordà

Generalitat
de Catalunya

